

Nr 126.

Av herr **Senander**, om *ändring av pensionsåldersgränserna för personal i civil statstjänst.*

Förra årets riksdag beslutade som bekant att de fasta pensionsåldersgränser som tidigare existerat för personal i civil statstjänst skulle ersättas med s. k. pensioneringsperioder, omfattande ett, två och tre år, varunder det skulle vara befattningshavarens ensak att bestämma den närmare tidpunkten för sin avgång ur tjänst. I en motion i andra kammaren nr 612 hade undertecknad m. fl. yrkat avslag på Kungl. Maj:ts proposition i ärendet.

I motiveringen till motionen framhölls att förslaget innebar stora nackdelar för personalens stora flertal. Det skulle medföra en betydande försämring av de redan förut dåliga befordringsmöjligheterna. Framför allt skulle den yngre personalen, som i allmänhet är synnerligen lågt avlönad, drabbas därav. Vidare påtalades, att den ständigt ökade arbetshetsen inom statsverken, med övertidstjänstgöring och tjänstgöring under nätter samt sönd- och helgdagar, försämrade möjligheterna för de anställda att utan allvarliga hälsorisker fortsätta sin tjänstgöring utöver då gällande pensionsåldersgränser. Slutligen betonades, att värdet av »reformen» även för statsverkets vidkommande var diskutabelt. Såväl statsverket som allmänheten skulle komma att utsättas för risker, exempelvis vid järnvägstrafiken, på grund av ett förlängt utnyttjande av arbetskraften.

Trots att beslutet icke varit i kraft stort mer än ett halvt år, så ha erfarenheterna, framför allt i fråga om de försämrade befordringsmöjligheterna, bekräftat vad vi anförde i vår motion. Flykten från statstjänsten har ökat under senaste tid, givetvis främst bland den yngre personalen. Från flera statsverk föreligga meddelanden om såväl ökad benägenhet hos de yngre statsanställda att lämna tjänsten som svårigheterna att nyrekrytera. Ledningen för statens järnvägar lär väl i första hand kunna lämna besked om flykten ur statstjänst.

Tidigare har den yngre personalen, trots dåliga löneförhållanden och andra arbetsvillkor, ändå stannat kvar i tjänst på grund av utsikterna att så småningom vinna befordran. Sedan här ifrågavarande förlängning av pensionsåldern skett och starkt försämrat befordringsutsikterna, är det helt förklarligt, att den yngre och ofta värdefullaste arbetskraften söker sig över till andra, mera lönande arbetsområden.

Missnöjet med beslutet, som av allt att döma framtvingas genom en uppgörelse under hot att statsmakterna eljest skulle tvångsmässigt fastställa en högre fast avgångsålder, är synnerligen starkt bland personalen i de lägre

graderna. Beslutet har bidragit till att i betydande grad öka den irritation, som tidigare uppstått på grund av de dåliga löne- och arbetsförhållandena för den lägre statspersonalen. Det bör därför snarast bringas ur världen.

Hänvisande till det ovan anförda hemställer jag,

att riksdagen måtte, med upphävande av sitt beslut i saken den 16 maj 1951, besluta, att de fasta pensionsåldrar, som före nyssnämnda beslut ägde tillämpning, åter skola gälla.

Stockholm den 22 januari 1952.

Knut Senander.
